

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Institution: Fiskeridirektoratet

Initialer: LEJ

Sagsnr.: 2008-

Dato: 10. juli 2008

Titel

Spørgsmål 387 og 388 fra Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vedrørende regler for hvor mange garn en lodsejer må sætte i egen sø og om de nuværende regler for garnfiskeri i ferskvand anses for værende tilstrækkelige til at sikre bæredygtige bestande af de for økosystemet så vigtige rovfisk.

Garnfiskeri

Ved garnfiskeri forstås fiskeri med nedgarn og lignende garnredskaber. Garnfiskeri er i modsætning til fiskeri med andre faststående redskaber, f.eks. ruser, som udgangspunkt karakteriseret ved, at fisken fanges ved at den vikler sig ind i nettets tråde.

Det kan oplyses, at der ud over garnfiskeri i større omfang foregår fiskeri med ruser og ruselignende redskaber i henholdsvis søer og åer. Rusefiskeri er karakteriseret ved, at fisken ledes ind i en fangstindretning, hvorfra den ikke selv har mulighed for at svømme ud igen.

Det neden for beskrevne vedrører garnfiskeri.

Lov om fiskeri og fiskeopdræt

Alt fiskeri, herunder også garnfiskeri i søer og åer er reguleret i lov om fiskeri og fiskeopdræt og ved bekendtgørelse i henhold til loven.

Fiskeriretten

I henhold til lov om fiskeri og fiskeopdræt tilkommer fiskeriretten i ferskvand ejeren af den grund, der støder op til fiskevandet, medmindre andre har erhvervet en særlig ret til fiskeri i fiskevandet. Dvs. at det som udgangspunkt er grundejeren/ bredejeren/lodsejeren, der har fiskeriretten i ferskvand. Retten skal udøves inden for de rammer, som lægges i fiskerireglerne, f.eks. af hensyn til vandrefisk.

Reglen om, at fiskeriretten er tilknyttet den grund, der ligger nærmest fiskevandet, har været hovedreglen siden 1888.

Retten til at drive fiskeri i ferskvand må kun overdrages til grundejeren, staten eller kommuner. Endvidere kan fiskeriretten udlejes, dog højst 25 år ad gangen.

Ved fiskeri i ferskvand er der således ikke tale om rettighedstildeling. Man fisker enten som lodsejer eller som lejer af fiskeriretten. Desuden respekteres efter lov om fiskeri og fiskeopdræt enkelte gamle rettigheder til fiskeri uden tilknytning til grunden.

Garnfiskeri i åer

Det er ikke tilladt at anvende nedgarn og lignende garnredskaber i åer af hensyn til vandrefiskenes – især ørred og laks - passagemulighed.

Der er dog ved bekendtgørelse indført særlige rettigheder på visse vilkår for lodsejer til at anvende toggergarn i perioden 1. marts til 31. oktober i Skive-Karup Å. Baggrunden for dette regelsæt var et lokalt ønske om at fortsætte et traditionelt fiskeri. Herudover er der ganske få (formentlig under 5) særlige rettigheder til at anvende garn eller lignende garnredskaber i åer, f.eks. i Ribe Vesterå.

Garnfiskeri i søer

Der er ikke regler for, hvor mange garn en lodsejer må sætte i egen sø eller i en sø, som vedkommende har en andel af, men lodsejeren skal følge de generelle regler for garnfiskeri i søer. Nedgarn og lignende garnredskaber må ikke anvendes i søer i april og maj måned. Dette er bl.a. begrundet i, at der er indført fredningstid for henholdsvis gedde og sandart i denne periode. Ved garnfiskeri i søer fiskes hovedsageligt efter rovfisk – aborre, sandart og gedde. Desuden er der fastsat regler om maskestørrelse for garn, der anvendes i søer for at undgå fangst af undermålsfisk, regler for opstilling af garnredskaber herunder om afstand mellem redskaberne og at der skal være en redskabsfri strækning på mindst to tredjedele af vandets bredde det pågældende sted. Endvidere er der fastsat regler om fredningsbælter, mindstemål og fredningstider for visse arter.

Formål med reguleringen af garnfiskeri i søer og åer

De reguleringer, der er indført for garnfiskeri i søer og åer tjener tre formål. For det første at vandrefisk sikres mulighed for at gennemføre deres livscyklus. Dernæst at udnyttelsen af de ferske vandes fiskeriressourcer foregår på et bæredygtigt niveau. Og for det tredje at sikre en rimelig fordeling af ressourcen mellem flere fiskeriberettigede. Således er det for

eksempel sikret, at undermålsfisk og fredet fisk ikke må fanges, ligesom redskabers indretning og placering er reguleret. Derudover er der i alt ferskvandsfiskeri et stort element af selvforvaltning, idet en lodsejer næppe er interesseret i at udnytte en fiskebestand for meget, da hans egen fiskeriressource herved kan blive forringet.

Omfang og effekter af garnfiskeriet

Der foregår et begrænset garnfiskeri i søer, dvs. hovedsageligt til eget forbrug. I henhold til lov om fiskeri og fiskeopdræt kan grundejere uden videre opnå tilladelse til at sælge fangster, som stammer fra det fiskevand, der støder op til grunden. Endvidere kan andre med dokumenteret erhvervsmæssigt fiskeri opnå tilladelse til at sælge fangster fra ferskvand. Det er kun meget få personer, som er registreret med tilladelse til salg af fangster fra ferskvand.

Med hensyn til effekten af fiskeri med garnredskaber, har Danmarks Tekniske Universitet (DTU) Aqua oplyst, at fiskebestanden i en sø er en begrænset ressource, der kan forringes eller ødelægges ved for hård udnyttelse.

Det er DTU Aqua's vurdering, at de nugældende regler for garnfiskeri generelt fungerer efter hensigten, også med hensyn til den frivillige selvforvaltning, der er nødvendig for et bæredygtigt fiskeri i ferskvand. Der er generelt forståelse for de gældende regler blandt udøvende fiskere og det er kun sjældent, at DTU Aqua får underretning om dokumenterede tilfælde af egentlig over- eller nedfiskning af en bestand.

Med de nuværende regler for garnfiskeri, vil det teoretisk set i mange søer være muligt at overfiske en bestand, hvis fiskeindsatsen blev øget til det maksimalt tilladte. Overfiskning kan medføre både tidsbegrænsede og varige skader på fiskebestanden. Endvidere kan der forekomme følgevirkninger af overfiskning, eksempelvis i form af forringet miljøtilstand i en sø, hvis der fiskes for hårdt på rovfiskene.

Ud fra en fiskeribiologisk synsvinkel er der dog ikke forskel på, om en fisk fanges ved den ene eller anden form for fiskeri. Grundet de ferske vandes begrænsede størrelser, kan fiskebestanden i en sø eller en å godt overfiskes med stang og snøre eller med andre faststående redskaber end garn.

Hvis der skulle vise sig et uhensigtsmæssigt fisketryk i en eller flere søer til skade for bestanden, vil Fiskeridirektoratet efter rådgivning fra DTU Aqua kunne indføre regler, der i fornødent omfang begrænser fiskeriindsatsen.